

23.3.2018

Sosiaali- ja terveysministeriö
Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@stm.fi

Viite: STM099:00/2017

Asia: Sairaanhoidajan lääkkeenmääräämiskoulutuksen suomalainen korkeakouluverkoston lausunto koskien luonnosta rajatun lääkkeenmääräämisen säädösmuutosehdotuksiksi

Sairaanhoidajan lääkkeenmääräämiskoulutuksen suomalainen korkeakouluverkosto kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä sairaanhoidajan rajatun lääkkeenmääräämiseen säädösmuutosehdotuksista. Muutosehdotus koskee terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 b§, sosiaali- ja terveysministeriön asetusta lääkkeen määräämisestä (1088/2010) ja valtioneuvoston asetus lääkkeen määräämisen edellyttämästä koulutuksesta (1089/2010). Tässä lausunnossa ei oteta kantaa optikon eikä suuhygienistin osalta, sillä niihin liittyvä lääkkeenmäärääminen eivät kuulu verkoston toimintaan. Lausunto on valmisteltu Sairaanhoidajan lääkkeenmääräämiskoulutuksen suomalaisen korkeakouluverkoston kuuluvien korkeakoulujen yhteistyönä.

Verkosto pitää kaikkia ehdotettuja muutoksia kokonaisuudessaan kannatettavina, tarpeellina ja tarkoituksenmukaisina. Ehdotukset mahdollistavat sairaanhoidajan, terveydenhoitajan ja kättilön lääkkeenmääräämisen myös ulkoistetuissa perusterveydenhuollon palveluissa sekä erikoissairaanhoidon avosairaanhoidon vastaanotoilla. Molemmat laajennukset ovat erittäin kannatettavia purkaen nykyisen lainsäädännön esteitä sairaanhoidajan lääkkeen määräämisen käytön laajenemiselle. Tällä hetkellä seitsemällä erikoispätevyyden omaavalla sairaanhoitajalla ei ole oikeutta määrätä lääkkeitä. Edellä mainitut säädösmuutokset ovat välttämätön osa maakunta ja sote-lakien kokonaisuutta ja mahdollistavat palvelurakenteiden kehittymisen kokonaisvaltaisesti. On hyvä huomioida, että erikoissairaanhoidon avopalveluissa on sairaanhoidajan itsenäisiä vastaanottoja, joiden tehtäväkuvaa voidaan näin laajentaa ja palveluja uudistaa. Myös kotisairaanhoidon ja kotihoidon palveluiden osalta tämä laajennus joustavoittaa asiakkaiden lääkehoidon prosessia.

Asetus lääkkeen määräämisestä

Ehdotus lääkkeen määräämisestä kaupanimellä myyntiluvallisina pakkaskokoina on erittäin kannatettava ja toivottu. Lääkkeen määrääminen puhelimesta tapahtuvan hoidon tarpeen arvioinnin perusteella on erittäin perusteltua erityisesti äkillisen komplisoitumattoman virtsatietulehduksen osalta. Lisäksi esitämme, että rokotemääräykset tulee olla mahdollista määrätä myös puhelinkeskustelun perusteella. Vastaanotolla käynti, rokotteen ostaminen apteekista ja uudelleen tulo vastaanotolle sen pistämistä varten monimutkaistaa ja hidastaa

23.3.2018

turhaan potilaan saamaa palvelua. Olisi perusteltua sekä inhimillisistä että yhteiskunnallisista syistä harkita laajemminkin erilaisten digipalveluiden mahdollistamista. Puhelinhaastattelua voidaan pitää palveluiden kehittämistä rajoittavana, siksi esitämme tämän pykälän muuttamista siten, että lääkkeenmääräminen olisi erilaisin digitaalisin / etäkommunikointoyhteyksin mahdollista eikä ainoastaan puhelimitse.

Ehdotetut laajennukset niin tautitiloissa kuin lääkkeissä sosiaali- ja terveysministeriön asetusta lääkkeen määräämisestä (1088/2010) liitteeseen 1 ovat perusteltuja. Se, että sairaanhoitajien jatkettavien lääkkeiden listaa laajennetaan koskemaan käypä hoito suositusten mukaisia lääkkeitä keskeisissä kansansairauksissamme, on erittäin kannatettavaa potilaiden hoidon saatavuuden parantamiseksi, pitkäaikaispotilaisen hoidon tehostamiseksi ja palveluiden tarkoituksenmukaiseksi organisoinniksi.

On erittäin kannatettavaa, että sairaanhoitajien oikeutta aloittaa lääkitys edellä mainitun asetuksen liitteen 1 mukaisesti laajennetaan sekä lääkeaineiden että tautitilojen osalta. Koulutuksen käyneillä kokeneilla sairaanhoitajilla on osaaminen hoidon tarpeen arvioinnin lisäksi näyttöön perustuvien hoitosuositusten mukaiseen päätöksentekoon. Hoitosuositukset ja niissä olevat linjaukset kriteereistä, joiden tulee täytyä ennen antibiootihoidon aloitusta, ovat lähtökohta myös sairaanhoitajan lääkkeenmääräämisessä. Näyttöä siitä, että sairaanhoitajat määräisivät herkemmin antibiootihoidon kuin lääkäri, ei ole osoitettu kansainvälisissä tutkimuksissa.

Asetus lääkkeen määräämisen edellyttämästä koulutuksesta

Kannatamme asetukseen lääkkeenmääräämisen edellyttämästä koulutuksesta § 6 esitettyä muutosta työkokemuksen rajauksen poistosta. Se selkeyttää opiskelijavalintaa sekä vähentää byrokratiaa. Lisäksi se lisää hakijoiden yhdenvertaisuutta mahdollistaen viimeisen viiden vuoden aikana vanhempainvapaalla/hoitovapaalla olleiden kokeneiden hakijoiden valintakelpoisuuden. Verkosto kannattaa myös § 4 esitettyä muutosta hyväksiluvusta. Hyväksiluvun käytännöt ovat vakiintuneet korkeakouluissa, joten säädös ei aiheuta lisätyötä. Hyväksiluvun edellytyksenä on silti oltava se, että osaaminen on sekä sisällöllisesti että tasoltaan (EQF 7) vastaavaa. Lisäkoulutukseen sisältyvien osaamiskokonaisuuksien näyttöjen kautta voidaan varmistaa osaaminen lisäkoulutuksen ajankohtana.

Sairaanhoitajan lääkkeenmääräämiskoulutuksen suomalainen korkeakouluverkoston puolesta

Johanna Heikkilä, TtT
Verkoston puheenjohtaja
Jyväskylän ammattikorkeakoulu